

Nýting landgæða

Virkjanir á Snæfellsnesi

Hvammstanga, 20. október 2017

Eggert Kjartansson

Virkjanir á Snæfellsnesi

- ▶ Rjúkandi gangsett 1954 og var 855 kw. Endurbætt 2014 og er 1760 kw.
- ▶ Lindarvirkjun 560 kw gangsett 2007
- ▶ Mosvallavirkjun 880 kw 2015
- ▶ Múlavirkjun 3224 kw 2005
- ▶ Ef virkjanir eru keyrðar á fullu afli 6424 kw
- ▶ Dísel rafstöðvar á péttbýlissstöðunum.

Hvers vegna minni virkjanir ?

- ▶ Fólki í dreifbýli getur nýtt sín landgæði til lífsviðurværis.
- ▶ Gott fyrir dreifikerfið að fá raforku inn á kerfið, minnkar tap á flutningi rafmagns.
- ▶ Tap af því að flytja 14 MW frá Vatnshörmrum að Vegamótum er í kringum 1 MW
- ▶ Að jafnaði er verið að nota á Snæfellsnesi 9 MW - 12 MW fer upp í 15 MW á álagstímum og neðar á sumrin í júní og júlí (5 MW)
- ▶ Línan frá Vatnshörmrum að Vegamótum getur flutt 20 MW en þegar álagið er orðið 17 MW eru díselrafstöðvar keyrðar með.

Orreifikerfið

- ▶ Minni virkjanir úti á landi léttu álagi af flutningskerfinu.
- ▶ Í sumari var farið í viðhald á 66 KW línunni vestur á Snæfellsnes.
- ▶ Það var hægt að gera á dagtíma.
- ▶ Vatnsaflsvirkjanir keyrðu þá á móti dísel rafstöðvum á Snæfellsnesi.
- ▶ Kemur líka frá Skógarstrandarlínu frá aðveitustöð við Glerárskóga vestan Búðadals (1-2MW).

Múlavirkjun

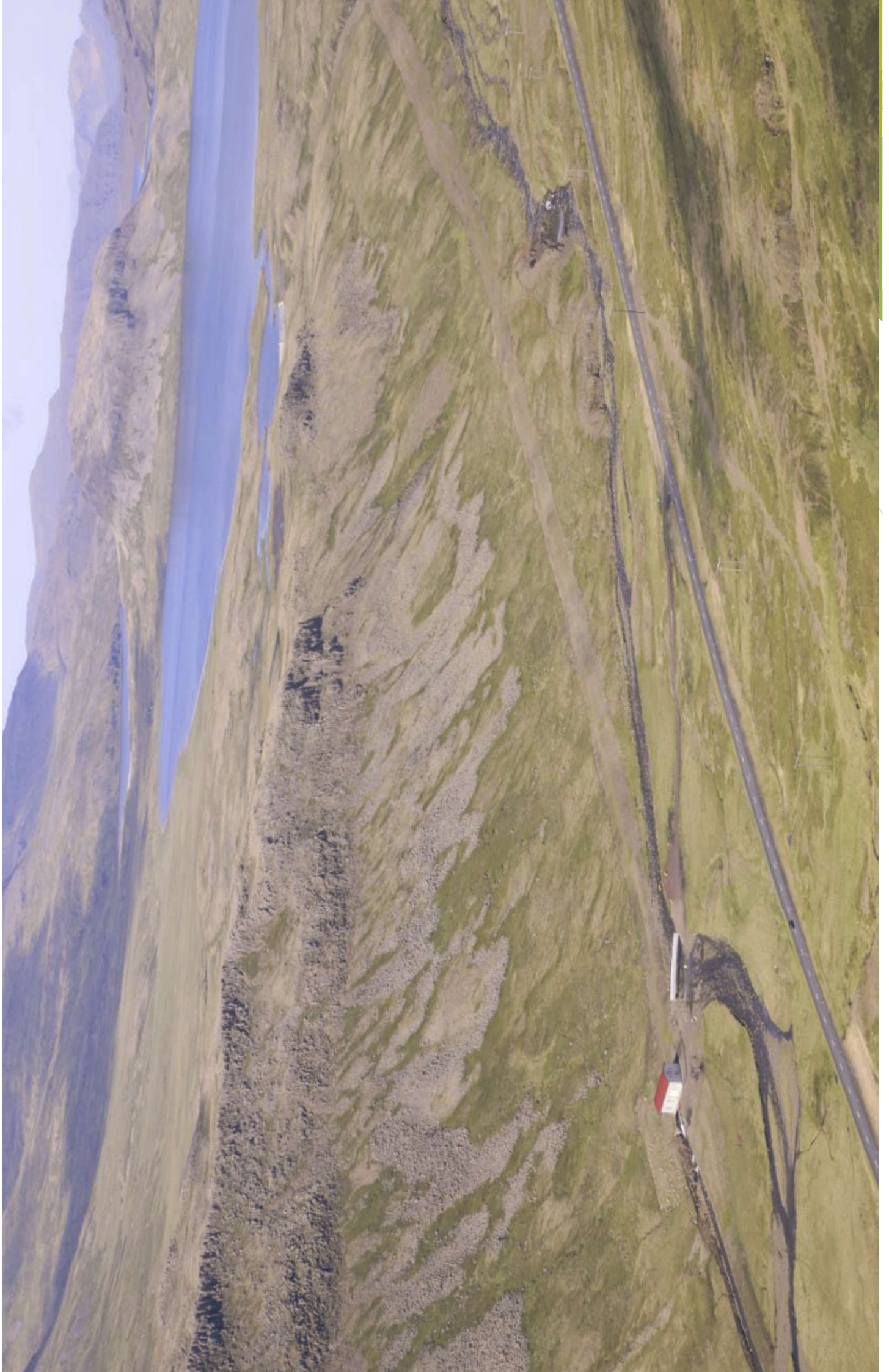
- ▶ Tilgangur félagsins er að framleiða rafmagn í sátt við lífríkið á svæðinu.
- ▶ Nýta vatnsréttindi til að styrkja búsetu á svæðinu.
- ▶ Stofnað 2003
- ▶ Framkvæmdir hafnar haust 2004
- ▶ Íslensk hönnun og íslenskir starfsmenn
- ▶ Byrjað að prufukeyra um miðjan ágúst 2005
- ▶ Framkvæmdum lokið um miðjan nóvember 2005

Eigendur og Umsjón

- ▶ Félagið er í 50% eigu minnar fjölskyldu
- ▶ Dufgusdalur ehf á 50%
- ▶ Undirritaður hefur séð um Umsjón og Keyrslu á stöðinni frá 2005
- ▶ Gert m.a. í gegnum fartölvu frá Hofsstöðum
- ▶ Stefnt á uppfærslu á tölvu í stöðinni í vetur
- ▶ Þá verður hægt að útbúa keyrsluplan fyrir vikuna og stöðin keyrir sig upp og niður sjálf samkvæmt því
- ▶ Verður síðan hægt að fylgjast með í gegnum síma

Aðstæður

- ▶ Nýtum tvö vötn.
- ▶ Hraunsfjarðarvatn og miðlum mikið úr því
- ▶ Baulárvallavatn er nýtt til sveiflujöfnunar dag og næturkeyrslu
- ▶ Aðrennslispípan er 1,5 km
- ▶ Fallhæð um 82 m
- ▶ Stöðvarhús með tveimur vélum
- ▶ Orkukaupandi er HS Orka

Framleiðsla

- ▶ Árið 2006 var fyrsta heila árið í framleiðslu.
- ▶ 2006 16.619.746 kW
- ▶ 2007 17.864.472 kW
- ▶ 2008 15.791.090 kW
- ▶ 2009 13.486.425 kW
- ▶ 2010 8.436.921 kW
- ▶ 2011 12.943.283 kW
- ▶ 2012 13.023.328 kW
- ▶ 2013 15.607.866 kW
- ▶ 2014 12.911.511 kW
- ▶ 2015 17.485.223 kW
- ▶ 2016 12.745.879 kW
- ▶ Jan til loka sept 2017 12.831.714 kW

Lífríki og umhverfismál

- ▶ Eigendur Múlavirkjunar leggja mikið upp úr sátt við lífríkið.
- ▶ Mikil þekking var til á lífríki Straumfjarðarar fyrir virkjun.
- ▶ Ágætis þekking á urriðanum í vötnunum.
- ▶ Gott hefði verið ef fleiri fuglatalningar á svæðinu, fyrir virkjun, hefðu legið fyrir.

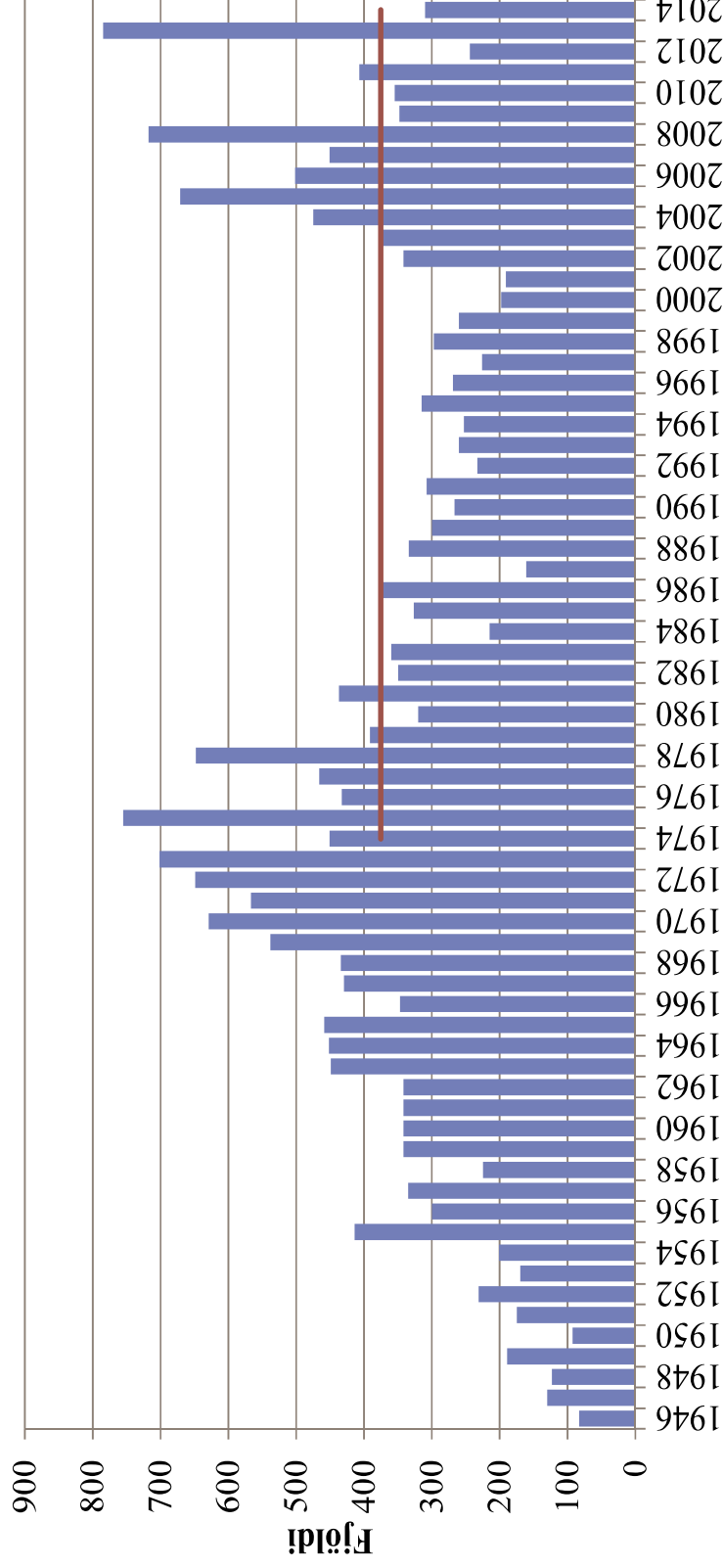
Hvað er vaktað

- ▶ Hrygning í kringum bæði vötnin.
- ▶ Reglulegt stöðumat á Hraunsfjarðarvatni og Baulárvallavatni.
- ▶ Botndýrarannsóknir
- ▶ Komið að seiðatalningu í Straumfjarðará.

Gögn úr vöktunum

- ▶ Urriðinn í vötnunum er í góðu standi.
- ▶ Hrygningin umhverfis vötnin er í fínu lagi, sérstaklega í Baulárvallavatni.
- ▶ Fuglinn er sáttur við virkjunina, t.d. fer straumönd fjölgandi.
- ▶ Stefnum á málþing / opinn fund í febrúar - mars þar sem kynntar verða niðurstöður úr þessum rannsóknum og talningum.

Laxveiði í Straumfjarðará

Fjöldi stangveiddra laxa í Straumfjarðará árin 1946 – 2014.

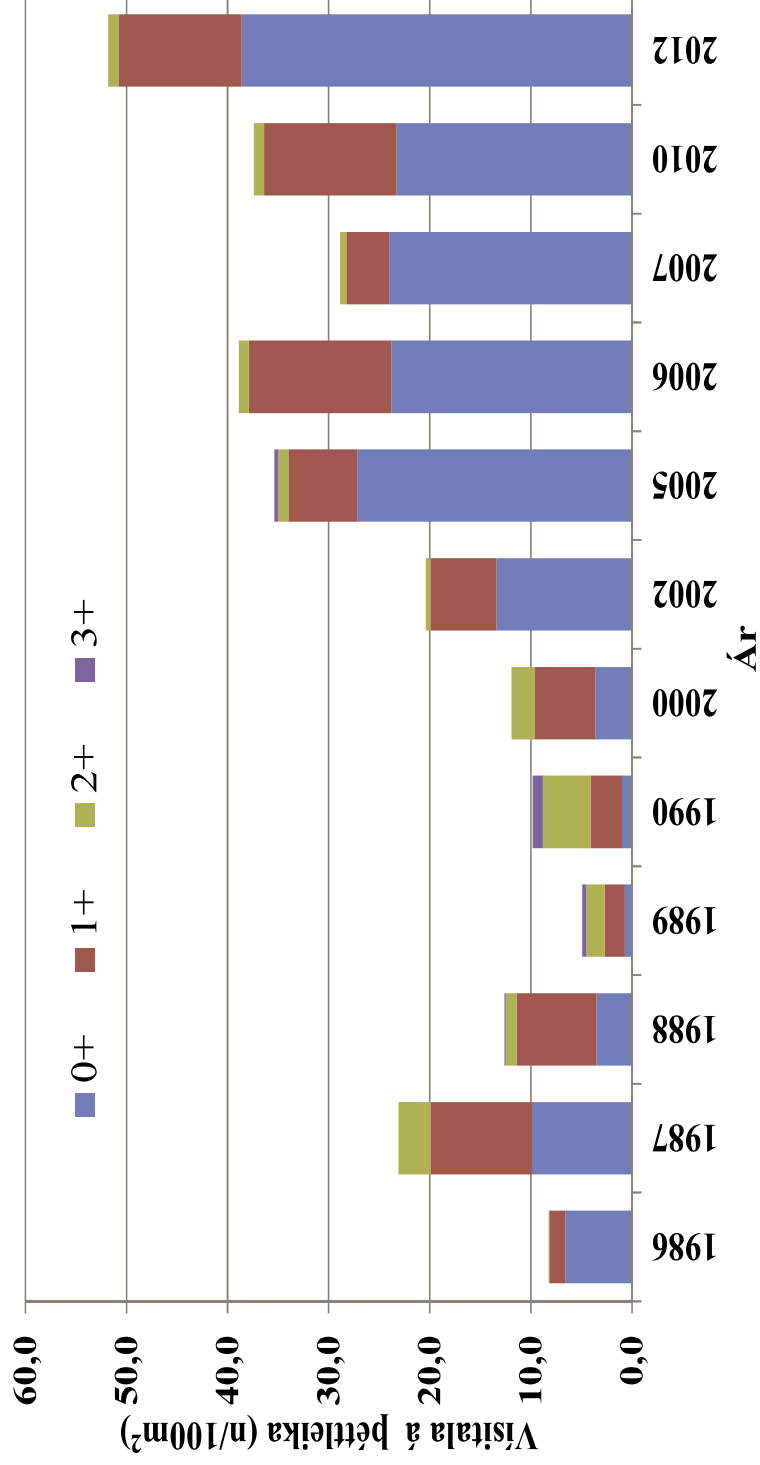
Meðalveiði árunna 1974 – 2014 er táknuð með rauðu striki (375

laxar). Meðalveiði árunna 1946 – 2014 var 363 laxar en ekki er

víst að veiðitölur svo langt aftur séu sambærilegar við nútímann

vegna t.d. mismunandi sóknar, veiðafæra eða aðgengis.

Seiðatalning í Straumfjarðará

Straumendur

Talningar á Straumönd

▲ 1998	38	0	2013	51	10
▲ 2003	34	0	2014	37	9
▲ 2006	22	0	2015	40	15
▲ 2007	40	5	2016	42	19
▲ 2008	23	3	2017	65	17
▲ 2009	41	21			
▲ 2010	54	4			
▲ 2011	43	9			
▲ 2012	61	18			

lafa í huga þegar lagt er af stað

- ▶ Verkefnið verður að vera hagkvæmt.
- ▶ Mjög mikilvægt að skoða lífríkið áður en lagt er af stað.
- ▶ Kynna sér vel alla verkferla í málinu.
- ▶ Samstaða meðal landeigenda / búið að semja um vatnsréttindin.

- Versu mikla orku er hægt að fá út úr verkefninu
- Orkustofnun hefur útbúið grunn sem veðurstofan nýtir til að áætla rennsli.
- Getur stytt ferlið til muna.
- Aanga frá samningum við rétthafa
- Aanga samtali við sveitarstjórn til að vita þeirra hug.
- A ráðleggingar frá Orkustofnun.
- A ráðleggingar hjá Skipulagsstofnun.
- Arita til lífríkissérfræðinga
- A vlgja öllu ferlinu nákvæmlega og vanda til verka

Aðkoma sveitarfélaga

- ▶ Skipulagsmálin geta verið erfið
- ▶ Mikið af kærufærlum innbyggð í þau.
- ▶ Í þeim geta allir- óháð því hvort viðkomandi hafi hagsmuna að gæta eða ekki, haldið fram allskonar staðhæfingum.
- ▶ Það er síðan framkvæmdaraðila að afsanna þær staðhæfingar, sem tekur tíma og oft mikla peninga.
- ▶ Mikilvægt að þessu sé snúið við í lögnum og þeir sem kæra verði að sýna fram á að efni kærunnar eigi við rök að styðjast.
- ▶ Mikilvægt að sveitarstjórnir standi í lappirnar þegar vindurinn er í fangið.
- ▶ Gefa út framkvæmdaleyfi.
- ▶ Það er gott að sveitarfélögin hafi mikið um þessi mál að segja því þekking þeirra á nærsamfélaginu er til staðar.

Helstu þröskuldar

- ▶ Dreift eignarhald á réttindum.
- ▶ Mikill ferill í hinu íslenska leyfiskerfi.
 - ▶ Getur tekið langan tíma.
 - ▶ Verið kostnaðarsamt
- ▶ Ekki er sjálfgefið að náist að virkja þó farið sé í gegnum ferlið.
- ▶ Hættan er sú að landeigendur geti ekki eða veigri sér við að fara af stað vegna þessa.

Hvers vegna?

- ▶ Vildi skapa betri lífskjör og vera jafnframt áfram á mínum stað
- ▶ Staðan núna er þessi
 - ▶ Á 3 dætur 11 ára, 9 ára og 6 ára.
 - ▶ Virkjunin mun hjálpa mér að styðja við bakið á þeim þegar þær fara í framhaldsnám.
 - ▶ Ef ég hefði hana ekki get ég ekki með nokkru móti séð, eins og staðan er núna í sauðfjárræktinni, hvernig ég ætti að geta stutt við þær í framhaldsnám.
- ▶ Þetta er munurinn fyrir mig, virkjun / ekki virkjun, eins og staðan er í dag.